

พระราชบัญญัติ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 พุทธศักราช 2486

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
 คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
 (ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร
 ลงวันที่ 4 สิงหาคม พุทธศักราช 2480
 และวันที่ 16 ธันวาคม พุทธศักราช 2484)
 อภิเศกที่พาราณสี
 ปวีตี พนมยงค์
 ตราไว้ ณ วันที่ 21 มกราคม พุทธศักราช 2486
 เป็นปีที่ 10 ในรัชกาลปัจจุบัน

ตอนที่ 7 เล่ม 60 ราชกิจจานุเบกษา 2 กุมภาพันธ์ 2486

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรมปรับปรุงพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช 2477

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า "พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช 2486"

มาตรา 2 ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช 2477 และบันดาคดหมาย กต และข้อบังคับอื่นซึ่งมีข้อความขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

หมวด 1

บททั่วไป

มาตรา 4 ให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาและค้นคว้าในสาครต่าง ๆ โดยมีมุ่งจะส่งเสริมวิชาชั้นสูงและทุนบำรุงวัฒนธรรมแห่งชาติ

2 กุมภาพันธ์ 2486 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 60 ตอนที่ 7

มาตรา 5 มหาวิทยาลัยนี้แบ่งออกเป็นคณะต่าง ๆ คณะ
หนึ่ง ๆ แบ่งออกเป็นแผนกวิชาต่าง ๆ แต่ถ้าแผนกวิชาใดจะ
รวมกับแผนกวิชาอื่นเป็นคณะไม่ได้ ก็ให้ตั้งเป็นแผนก
อิสระได้

การตั้งหรือเลิกคณะนั้น ให้ทำได้แต่โดยพระราช
บัญญัติ ส่วนการตั้งหรือเลิกแผนกวิชานั้น ให้ทำได้โดย
พระราชกฤษฎีกา

มาตรา 6 คณะต่าง ๆ แห่งมหาวิทยาลัยนี้ คือ

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีแผนกวิศวกรรมโยธา แผนกวิศวกรรม
เครื่องกล แผนกวิศวกรรมไฟฟ้า แผนกวิศวกรรมเหมืองแร่
และแผนกวิศวกรรมอุตสาหกรรม

คณะวิทยาศาสตร์ มีแผนกเคมี แผนกฟิสิกส์ แผนกชีว
วิทยา และแผนกคณิตศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ มีแผนกภาษาไทยและภาษาโบราณ
ตะวันออก แผนกภาษาปัจจุบัน แผนกภูมิศาสตร์และประวัติ
ศาสตร์ และแผนกครุศาสตร์

ตอนที่ 7 เล่ม 60 ราชกิจจานุเบกษา 2 กุมภาพันธ์ 2486

คณะสถาปัตยกรรม มีแผนกสถาปัตยกรรม

แผนกศิลปกรรม และแผนกวิชาผังเมือง

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มีแผนกวิชาการบัญชี

แผนกพาณิชยศาสตร์ และแผนกเสถียรศาสตร์

มาตรา 7 ให้มหาวิทยาลัยนี้เป็นนิติบุคคล

ส่วนการเงินนั้นอาตมมีรายได้อ่าง ๆ ดังนี้

(1) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(2) เงินผลประโยชน์และค่าทำเนียมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

(3) เงินและทรัพย์สินอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอุทิศให้แก่มหาวิทยาลัย และพายได้บังคับแห่งเงื่อนไข ข้อบังคับ หรือวัตถุประสงค์ซึ่งผู้อุทิศทุนกำหนดไว้ให้มหาวิทยาลัยรักษามและจัดการตามที่เห็นสมควรแก่ประโยชน์แห่งมหาวิทยาลัย

หมวด 2

ระเบียบธุรการทั่วไปในมหาวิทยาลัยและคณะต่าง ๆ

ส่วนที่ 1

ธุรการและเจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัย

มาตรา 8 ให้มหาวิทยาลัยนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของสภามหาวิทยาลัยซึ่งประกอบด้วย

2 กุมภาพันธ์ 2486 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 60 ตอนที่ 7

(1) กัมการโดยตำแหน่ง คือ รัถมนตรีว่าการกระทรวง
ศึกษาธิการ อธิการบดี รองอธิการบดี คณะบดี และหัวหน้า
แผนกอิสระ

(2) กัมการที่เลือกตั้งขึ้นจากบัณฑิตศาสตราจารย์หรือ
อาจารย์ ซึ่งเป็นหัวหน้าแผนกวิชาของคณะต่าง ๆ คณะละหนึ่ง
หรือสองคน แล้วแต่สภามหาวิทยาลัยจะวินิจฉัย

(3) กัมการผู้ซึ่งชงคุณวุฒิ ซึ่งจะได้ซึ่งพระกรุณาโปรด
เกล้า ๆ แต่งตั้งขึ้นโดยความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร
เป็นจำนวนไม่เกินกว่าสองในสามของจำนวนกัมการประเภท 1
และ 2

มาตรา 9 ให้รัถมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นนายก
สภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง และให้อธิการบดีเป็นอุปนายก
โดยตำแหน่ง

มาตรา 10 ให้สภามหาวิทยาลัยเลือกตั้งผู้หนึ่งผู้ใด ซึ่งมี
คุณวุฒิตามมาตรา 19 เป็นเลขาธิการสภามหาวิทยาลัย

มาตรา 11 กัมการตามมาตรา 8 (2) และ (3) ให้หยุดใน
ตำแหน่งสองปี แต่กัมการผู้พ้นวาระนั้นอาจได้รับเลือกตั้ง
หรือตั้งใหม่ได้

ตอนที่ 7 เล่ม 60   ราชกิจจานุเบกษา   2 กุมภาพันธ์ 2486

มาตรา 12 สภามหาวิทยาลัยมีหน้าที่ ดังนี้

- (1) จัดวางระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย
- (2) พิจารณาเพื่ออนุมัติหลักสูตรวิชาต่าง ๆ
- (3) จัดหาวิธีการอันจะยังการศึกษาของมหาวิทยาลัยให้เจริญยิ่งขึ้น
- (4) เลือกตั้งหรือถอดถอนคณะบดีและหัวหน้าแผนกวิชา
- (5) พิจารณาการแต่งตั้ง เลื่อนชั้น ถอดถอน และควบคุมศาสตราจารย์ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ของมหาวิทยาลัย
- (6) อนุมัติให้ปริญญาและอนุปริญญา ตามมาตรา 30 มาตรา 31 และมาตรา 33
- (7) จัดตั้งงบประมาณของมหาวิทยาลัย
- (8) จัดวางระเบียบเกี่ยวกับการเงินและทรัพย์สินหย่างอื่นของมหาวิทยาลัย
- (9) พิจารณาและให้ความเห็นใด ๆ อันเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย หรือเรื่องการศึกษา ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการหรืออธิการบดีเสนอขึ้นมา

2 กุมภาพันธ์ 2486 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 60 ตอนที่ 7

มาตรา 13 ให้นายกเป็นผู้เรียกประชุมสภามหาวิทยาลัย
ในการประชุม ต้องมีกรรมการประชุมอย่างน้อยกึ่งหนึ่ง
ของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุมได้

มาตรา 14 ให้นายกเป็นประธานในที่ประชุม ถ้านายก
ไม่มาประชุม ให้อุปนายกเป็นประธาน ถ้าอุปนายกไม่มา
ประชุม ก็ให้กรรมการเลือกตั้งกรรมการคนหนึ่งขึ้นเป็นประธาน
ชั่วคราว

มาตรา 15 การลงมติ ให้ถือคะแนนเสียงข้างมากเป็น
ประมาน ถ้าในการลงมตินั้นมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธาน
ออกคะแนนเสียงเพิ่มขึ้นหนึ่งคะแนนเพื่อชขาด

มาตรา 16 อธิการบดีนั้น จะได้ซึ่งพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
แต่งตั้งขึ้นโดยคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัย จากผู้มีคุณวุฒิต
ดั่งต่อไปนี้

(1) ได้ปริญญาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกของ มหาวิทยาลัย
นี้หรือเทียบเท่ากัน หรือ

(2) ได้ปริญญาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยนี้
หรือเทียบเท่ากัน และได้ทำการเป็นเจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัย
นี้ หรือได้รับราชการมาแล้วไม่ต่ำกว่าห้าปี

ตอนที่ 7 เล่ม 60 ราชกิจจานุเบกษา 2 กุมภาพันธ์ 2486

อธิการบดีดำรงอยู่ในตำแหน่งสองปี แต่จะแต่งตั้งให้ดำรงอยู่ในตำแหน่งนั้นต่อไปไม่ได้

มาตรา 17 อธิการบดีมีหน้าที่ ดังนี้

- (1) ควบคุมดูแลการศึกษาในมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติและข้อบังคับของมหาวิทยาลัย
- (2) รับผิดชอบและให้ความเห็นแก่คณะบดี
- (3) ควบคุมการเงิน การพัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นของมหาวิทยาลัย
- (4) รักษาวินัยของมหาวิทยาลัย

มาตรา 18 อธิการบดีอาจมีรองอธิการบดี เพื่อช่วยเหลือในกิจการซึ่งจะได้มอบหมาย

รองอธิการบดีนั้น ให้สภามหาวิทยาลัยเป็นผู้ตั้ง โดยคำแนะนำของอธิการบดี

รองอธิการบดี ดำรงตำแหน่งชั่วคราวเวลาที่อธิการบดีนั้นดำรงตำแหน่งอยู่

มาตรา 19 เลขานุการสภามหาวิทยาลัย ต้องมีวิษยะฐานะไม่ต่ำกว่าปรีณดาตรีของมหาวิทยาลัยหรือเทียบเท่ากัน และได้รับราชการมาแล้วไม่ต่ำกว่าห้าปี

2 กุมภาพันธ์ 2486 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 60 ตอนที่ 7

มาตรา 20 ให้เลขาธิการสภามหาวิทยาลัย เป็นเลขาธิการมหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง และมีหน้าที่ ดังนี้

- (1) ควบคุมการทเบียนและสถิติ
- (2) ควบคุมการบัญชี
- (3) ตรวจตราดูแลการเงิน พัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นของมหาวิทยาลัย
- (4) เป็นผู้ช่วยอธิการบดีในกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2

คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ในคณะต่าง ๆ

มาตรา 21 ในคณะหนึ่ง ให้มีคณะกรรมการประจำคณะ ซึ่งประกอบด้วยคณะบดีเป็นประธาน และผู้แทนแผนกวิชาต่าง ๆ ในคณะนั้นเท่าที่คณะกรรมการประจำคณะจะได้ตกลงกัน โดยอนุมัติของสภามหาวิทยาลัย แต่งตั้งจากบัณฑิตหัวหน้าแผนกวิชา ศาสตราจารย์ หรืออาจารย์ในแผนกนั้น แต่ต้องมีจำนวนไม่เกินสองคนต่อหนึ่งแผนก

ในแผนกอิสระ ให้มีคณะกรรมการประจำแผนก ซึ่งประกอบด้วยหัวหน้าแผนกวิชาและอาจารย์

ตอนที่ 7 เล่ม 60 ราชกิจจานุเบกษา 2 กุมภาพันธ์ 2486

ให้คณะกรรมการประจำคณะแต่งตั้งผู้หนึ่งผู้ใดเป็นเลขานุการ

มาตรา 22 คณะกรรมการประจำคณะหรือแผนกอิสระมีหน้าที่ ดังนี้

(1) วางระเบียบการพายในคณะ หรือแผนก เพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย

(2) วางหลักสูตรรายละเอียดสำหรับ คณะหรือแผนก เพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย

(3) วางระเบียบการสอบไล่ เพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย และจัดการสอบไล่สำหรับคณะหรือแผนก

(4) รับปรีส และให้ความเห็นแก่คณะบดี หรือหัวหน้าแผนกวิชา ในกิจการของคณะหรือแผนก

(5) เสนอกรรมการตั้งดี เดือนขึ้น หรือถอดถอนศาสตราจารย์ อาจารย์ และ หน้าที่อื่น ๆ ในคณะหรือแผนก

(6) จัดตั้ง บัณฑิต ของคณะหรือแผนก เพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย

มาตรา 23 การประชุม องค์ประชุม การลงมติ และการตั้งประธานสำหรับคณะกรรมการประจำคณะและคณะกรรมการ

2 กุมภาพันธ์ 2486 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 60 ตอนที่ 7

ประจำแผนก ให้ใช้บทบัญญัติในมาตรา 11 มาตรา 14 และ
มาตรา 15 บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 24 ถึงกรณีสภามหาวิทยาลัยใด ๆ ของมหาวิทยาลัยนั้น
ให้หยุดยั้งได้บังคับ บัญชีของคณะบดีซึ่งสภามหาวิทยาลัยจะ
ได้เลือกตั้งขึ้นจากบัณฑิตสภาในคณะนั้นและดำรง
อยู่ในตำแหน่งสี่ปี แต่จะเลือกตั้งให้หยุดในตำแหน่งนั้นอีก
คราวละสี่ปีก็ได้

กิจการในแผนกวิชานั้น ให้หยุดยั้งได้บังคับบัญชาของ
หัวหน้าแผนกวิชา ซึ่งสภามหาวิทยาลัยจะได้เลือกตั้งขึ้นจาก
บัณฑิตสภาหรืออาจารย์ในแผนกวิชานั้น

มาตรา 25 คณะบดีมหานาที่ ดังต่อไปนี้

- (1) บังคับบัญชากิจการทั้งหลายของคณะ
- (2) ปฏิบัติตามข้อตกลงของคณะกัมภกรประจำคณะ
และข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อแต่การสอนและหลักสูตรการสอน
ดำเนินไปโดยเรียบร้อย

(3) รักษาวินัยภายในคณะ

(4) เป็นผู้แทนของคณะ

ตอนที่ 7 เล่ม 60 ราชกิจจานุเบกษา 2 กุมภาพันธ์ 2486

มาตรา 26 หัวหน้าแผนกวิชา มีหน้าที่อนุมัติโลมตามหน้าที่
ของคณะบดีตามมาตรา 25

มาตรา 27 บุคคลซึ่งจะได้รับแต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์นั้น
ต้องมีคุณวุฒิสำหรับแผนกวิชาที่ตนพึงปฏิบัติ ดังนี้

(1) ได้ปริยญาเอกของมหาวิทยาลัยนี้หรือเทียบ เท่ากัน
และได้ทำการสอนมาแล้วไม่ต่ำกว่าห้าปี หรือ

(2) ได้ปริยญาชั้นหนึ่งชั้นใดของมหาวิทยาลัยนี้หรือเทียบ
เท่ากัน และได้ทำการค้นคว้าได้ผลดีเป็นพิเศษ หรือ

(3) ได้ปริยญาชั้นหนึ่งชั้นใดของมหาวิทยาลัยนี้หรือเทียบ
เท่ากัน และได้แสดงความสามารถเป็นพิเศษในการสอนใน
มหาวิทยาลัยนี้ไม่ต่ำกว่าสิบห้าปี

มาตรา 28 สภามหาวิทยาลัยอาจแต่งตั้งผู้หนึ่งผู้ใด ซึ่ง
เคยเป็นศาสตราจารย์มาแล้ว ด้วยความสามารถ และชำนาญเป็นพิเศษ
เป็นพิเศษ เป็นศาสตราจารย์อุปการคุณในวิชาที่ผู้นั้นได้มีความ
เชี่ยวชาญเพื่อเป็นเกียรติยศก็ได้

หมวด 3

ประเภทวิชาและปริญญา

มาตรา 29 ให้มหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญา สำหรับวิชาต่อไปนี้

วิศวกรรมศาสตร	ใช้อักษรย่อ	วส.
วิทยาศาสตร์	ใช้อักษรย่อ	วท.
อักษรศาสตร	ใช้อักษรย่อ	อ.
สถาปัตยกรรมศาสตร	ใช้อักษรย่อ	สถ.
วิชาการबंध	ใช้อักษรย่อ	บข.
พาณิชศาสตรและเสถศาสตร	ใช้อักษรย่อ	ทส.

มาตรา 30 ปริญญาบัณฑิตมีสามชั้น คือ

เอก	เรียกว่า	ดุษฎีบัณฑิต	ใช้อักษรย่อ	ด.
โท	เรียกว่า	มหาบัณฑิต	ใช้อักษรย่อ	ม.
ตรี	เรียกว่า	บัณฑิต	ใช้อักษรย่อ	บ.

ปริญญาบัณฑิต อาจแบ่งเป็นเกียรติปริญญา อันดับ 1
อันดับ 2 และปริญญาธัมมา

หลักสูตรสำหรับปริญญาในประเภทวิชาต่าง ๆ ข้างบนนี้
ให้กำหนดขึ้นไว้โดยพระราชกฤษฎีกา

ตอนที่ 7 เล่ม 60 ราชกิจจานุเบกษา 2 กุมภาพันธ์ 2486

มาตรา 31 ให้มหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญาโทมีศักดิ์
แก่บุคคล ซึ่งมหาวิทยาลัยเห็นว่า ชง คุณวุฒิสมควรแก่
ปริญญานั้น ๆ

มาตรา 32 บันดาปริญญาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่ได้ให้ไปแล้วก่อนวันขึ้นพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าเป็น
ปริญญาตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 33 พายได้บังคับแห่งมาตรา 29 ให้มหาวิทยาลัย
มีอำนาจให้ออนุปริญญา แก่นิสิตที่เรียน สำเร็จตามหลักสูตร
ที่มีมาตรฐานยังไม่ถึงขั้นปริญญา และสอบไล่ได้ตามระเบียบ
ของมหาวิทยาลัย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลโท ม. พรหมโยธี

รัฐมนตรี